

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число до 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ма вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» при ул. Осолінських ч. II. (партер) (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в ясажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Рекламациі неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

БЮРА РЕДАКЦІЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ І ЕКСПЕДИЦІЇ
„РУСЛАНА“

перенесено
до льокалю

при ул. Осолінських
ч. II. (партер)
(фронт від ул. Тихої).

Воєнний настрій в Туреччині й Болгарії.

(X) Мобілізація восьмої дивізії в Болгарії викликала знов воєнний настрій в Туреччині і в Болгарії і розвіяла так довго вижидане порозумінє між тими обидвома державами. Але хоч там знов настроєні уми на воєнний лад, не вірять в можливість війни між тими обома державами і можна сподівати ся, що таки дійде до помиреня між ними. Може се виглядати давпо, що як раз в хвилі, коли взаємини між сими двома держава-

ми встановили ся, коли там запанував знов воєнний настрій, говоримо про надії на помиренє. Одначе се вже така питоменність орієнтальних відносин.

Сю надію на помиренє піддержує вість, яка наспіла з Софії про відбуту там міністерску раду, котра мала поручити бодгарскому представникови в Царгороді, щоби завив В. Порті готовість Болгарії, зложити 50 мільонів франків яко винагороду за проголошенє независимости і за східні залізницї. Заразом ухвалила міністерска рада заявити турецькому правительству, що се найвища квота, яку може жертвувати Болгарія і на случай відкинєня сїї предлоги відклонює Болгарія від себе всяку одвічальність.

Отся подія єтає певним доказом, що Болгарія зовсім не має наміру легкодушно викликувати війну, але бажає вволити після спростоги турецьким домаганям (давнійше болгарский міністер Такев предкладав Туреччині 82 мільони яко найвишшу квоту, отже теперішня предлога показує ся значним підвисшенєм).

Се змаганє до примиреня виявило ся також у відповіді міністра війни Паприкова на інтерпеляцію внесєну в собранію в справі мобілізаціі. Міністер заявив, що се не має заціпних намірів, ані не змагає до заколоту мира, лише до усунєня можливости болгарско-турецького конфлікту. Переговори опинили ся

на найліпшій дорозі, але виринула серед того справа управильненя границі, а домаганя Туреччини шли в напрямі відступленя значної области, на що Болгарія не могла згоджувати ся. Задля того проявив ся в Адриянопольскім корпусі певний рух і зближала ся згадана можливість конфлікту, супроти котрого Болгарія була приневолена приготувати ся на всякі можливости. Часткова мобілізація є лише доказом обачности, але в потребі готова Болгарія і до загальної мобілізаціі. З другого боку вижидає Болгарія рішучої відповіди в справі предложєної Туреччині винагороди і бажала тим способом зробити певний напір на В. Порту, але в поважних кругах не думають там про воєнний заколот.

В Царгороді викликала вість про болгарску мобілізацію в дипломатичних кругах затривоженє, але не чути там про які небудь воєнні приготуєня. Вправді в останних часах в другім корпусі турецьким проявляє ся значний рух а єго воєнну силу значно збільшено в порівнаню з иншими корпусами, але нічого не відомо про які небудь наміри що до певних стратегічно важних точок в Болгарії.

Матеріали до історії буковинської Русь.

V.

Важнійші праці Із. Воробкевича в роках 1876—1897.

(Дальше).

Ч. 12.

1884, 24. лютого.

Позвольте, що теєпер по основнім прочитаню присвяченї мені драми, зложу Вам ще раз як найсердечнійшу подяку. Услуги мої, які я чинив для рускої сцени, перецінились і переплатились — най Вам за тое надгородить Той, з котрого славу строїте свою гуєлу і укладаєте свою пієню.

Драму охрестім: Новий двірник, або: „Від чести до нечести“. Перше подобаєсь ми лучше.

(З листу Гр. Цегдиньского до Із. В-а).

Ч. 13.

В однім із зошитів, у котрім В-ич списував свої дрібні поезії, є інтересна замітка єго. Подаємо її без зміни, як куріоз. Поет тогді пробував писати „по твердому“, вчив ся навіть російської мови, але — своєю дорогою — не навчив ся її. Вийшло з того щось зовсім недоладне. Ось та записка:

„Этъ якіс нѣсвѣтницѣ, дробеньки, малозначны, бо забув я вже маленьки поезіи

писати. — я радбы слипѣтѣ (злетѣти) високо до хмарѣ, щось великаго написати — но годѣ — малое коротеньке мене не тѣшитѣ, а до большихъ творѣвъ всєдневные потечєнія кидаютъ думкою слипѣти. Одну отраду я найшоль в мовх творах для нашего театра, — хотя, мимо того що я в тѣ сочєвенія мою душу излилѣ — мене холодно кровю мѣн брати витають, ихъ рѣдкий привѣтъ здаєтє менѣ такъ, як той цвѣтъ, що по твердым морозѣ, — закрытый бог зна чѣмъ, тебе одинъ, два дни утѣшаєтъ, а потомъ марнѣєтъ, якъ тѣ другѣе сестрици. Нѣтъ щирости на сем свѣтѣ, лиш лецемѣріє и вражда. Каіна потомки не звєлись, они однаковы и таки останут до конца міря. Прародительный грѣх их такими сдѣлав — и такими они останутєя во вѣки. Сѣ новка не зробиш ягвѣя.

Данило Млака.

18. Октября 1884.

Ч. 14.

Критика на Нового двірника у „Ділі“ (1884) не була зовсім прихильна, але не без жичливости для автора. За то „Проломъ“ знуцає ся без милосердя над автором, закидаючи єму хорий ліризм і називаючи єго музику катаринковою, бідною на мотиви і гармонію. Се все дуже дратувало автора. А тут, на лихо, і єго брат Григорій помер.

Хоч і хорував він довгі літа на рану, то всеж смерть єго прийшла несподівано і тяжко прибила Ізидора. А у православній консисто-

рії були тоді такі часи, що вся похоронна відправа над щирим Русином, Григорієм Воробкевичем, була — лише волоска!

Ч. 15.

Уступ з листу Івана Вербицкого*) до п. Віктора Матиюка.

Броди, 1885, 2. квітня.

Не имѣю чєсти ближе знати Вбл. г. Воробкевича, але хотия єго ближе не знаю, имѣю для него однакожъ балвохвальну чєсть. Не знаю, що єго такъ розгорячило противъ руского театра, але есди онъ єму отмовить свой удѣлъ и для него працювати не схоче, то єму задасть einen Todesstoss. Молѣтъ єго про тое. — онъ Вашъ другъ — нехай того не робить!! Єго лютия, то чудесна, то лютия ангела, а такихъ Русь убога, обдерта не має; въ куть личности, намъ для народа г. Воробкевичъ незбудно потрібный. Я въ першой хвилѣ читаючи о смерти єго брата — о котромъ ничого не зналъємъ и думаючи, что онъ померъ, сплакалъємъ ся, якъ за роднымъ братомъ, бо я єго не люблю, я єго кохаю, якъ мужъ невѣсту, я єго обожествляю, и здає ми ся, кождый Русинъ такъ само, и онъ малъ бы ничъ не робити для театра руского, въ котромъ, слушаючи єго музику, забуває ся, же ся єсть на томъ падолѣ слѣзъ. Николи!

*) Иван Вербицкий, проф. гімназії в Бродях, уже покійник, був сином композитора о. Михайла.

Перед просвітньо-економічним зїздом

вельми хосенно буде для нашої суспільности, а також для учасників зїзду (між котрими імовірно будемо могли повитати також гостей з України), познакомити ся з добутками культурно-просвітної роботи на Україні в минулому році. Вельми се відродно, що наші брати на Україні зрозуміли, що нескитною і певною підвалиною до відродіння України, до освідомлення народного широких верств є лише реальна, невсипуча свідомі цілі культурно-просвітна робота. З правдивою радістю прочитали ми отже короткий огляд сеї роботи наших земляків в 1908 році і ділємо ся сим оглядом з нашими читачами, подаючи се в нашій часописи за київською „Радю“.

Культурно-просвітний рух на Україні в році 1908.

Протягом року 1908, не вважаючи на дуже лихі взагалі обставини політичного та громадського життя, все таки йшла та культурно-просвітна робота, що становить підвалину наших національних відродін в будучині. Не багатий на визначні події, 1908 рік проте не такий дуже бідний був на внутрішній зміст, що може не виявив ся зараз, але згодом повинен дати певні наслідки та здобутки і в громадському життю на Україні.

До таких подій з нашого життя належить на самперед справа з пам'ятником Шевченка, що вперше в минулому році стала вже на тверду практичну основу, вийшовши нарешті з обсягу плятонічних бажань та безплідних розмов. Силами самого громадянства та заходами єго через українську печать й устну агітацію розпочато збирання жертв, яких прибуло щось коло 25.000 карб. Коли зважати на те, що се був перший рік діяльної роботи, коли додати до сього, що жертви збирались взагалі малими вкладками, то ся сума не така вже й мала і она служить запорукою, що при енергічних заходах можна зібрати суму на достойний Шевченка пам'ятник і що українському громадянству треба, як найенергічніше заходитись коло сеї справи.

Ч. 16.

1885, 23. квітня. Лист директора театру Ів. Гринецького до Ів. В-а:

Жаль Ваш справедливий! но будьте увірені, що ніхто зі знатоків не поділяє гадок недоучених та некомпетентних критиків львівських. Ціла публіка, так у Львові як на провінції, так руска як і чужа, одушевлена єсть все Вашими чудовими творами і без Ваших творів не був би можливим наш репертуар театральний.

Всюди, где лиш приїдемо, питають: „А чи будете грати що Воробкевича? А чи написав Воробкевич що нового?“ Доказом, що Ваші твори загалом подобають ся, нехай послужить се, що кождий з Ваших цінних творів був по кілька разів представляваний в кождім місті в Галичині, а мимо того допитують ся все о Вашій творі.

Новий двірник був, мимо шарлтанської критики „Пролома“, представлений у Львові два рази, другий раз на желанє публіки. Янош Іштенгаза був представлений того року по п'ятий раз у Львові, а в тім сезоні два рази, все з як найбільшим powodженням.

Високопреподобний! не зважайте проте на недоуцтво партійних критиків та не карайте за їх нерозум нашу бідну руску літературу, збогачуйте і дальше Вашими чудовими квіточками музичними наш зільник народний, а імя Ваше, будьте увірені, записане глибоко в серцях всіх Русинів.

(Дальше буде).

Кажемо — громадянству, бо ті громадські інституції (особливо київська дума), у котрих в руках лежить справа, не виявляють досить моторности і на них самих без енергічної допомоги громадянства справа залежить ся дуже довго.

Так само цілком від громадянської допомоги залежить більше чи менше інтензивна діяльність наших „Просьвіт“. З них найдіяльнішою виявила себе й сього року київська „Просьвіта“, видавши більше десятка популярних книжок, упорядивши систематичні читання, лекції й вистави в Києві та по єго околицях, зібравши досить значну бібліотеку, на жаль, поки що через незалежні причини приступну самим членам товариства. З інших „Просьвіт“, лекційною роботою виявила себе одеска та по часті катеринославська; кам'янецька захоплена була справою з націоналізацією народних шкіл на Поділю, — справою, що скінчилась нещасливо теж через незалежні обставини. З інших „Просьвіт“ одні не виявляли діяльності через сторонні перешкоди (чернігівська), інші (житомирська, бакінська) певне через брак на місцях робітників та материяльних засобів. В усякому разі громадянство наше повинно звернути на „Просьвіти“ як найбільшу увагу і допомагати їм, щоби они хоч частково, в межах теперішних обставин справляли свої культурно-просвітні завдання.

Поважну наукову роботу справляло Київське Наукове Товариство. Цілий ряд публичних наукових засідань, що притягали часом багато слухачів, наукові лекції, на жаль спорадичні, і нарешті два томи „Записок Наукового Товариства“ — такий був актив сеї молоді інституції, в обставинах нашого життя дуже корисної, як єдиного на Україні російській огнища, де може знайти собі захисток українська наука.

Потреба громадського єднання в минулому році виявилась заснованням клубів, що мають широкі завдання громадського характеру. З них деякі вже цілком організувались, як н. пр. у Києві; по інших же місцях коло них захожують ся місцеві діячі. За сучасних обставин такі інституції можуть справляти чималу громадську роботу, ставши початком організованя українського громадянства коло певних осередків, стягаючи до них готові українські сили й підготовляючи нові з тих елементів, що стихійно горнуть ся до українства, але ще не пристали до якоїсь активної роботи. Коли справу поставити добре, то такі інституції можуть в розвитку українства зробитись помітним творчим чинником.

Вага всяких просвітньо-культурних заходів не виявляєть ся, певна річ, зараз, скоро они розпочали ся. Їх вплив розтягаєть ся на довгий час і наслідки стають видними часто тільки згодом. Отже се треба прикласти й до тих подій з культурно-просвітнього руху, які ми тут зазначили. Безперечно они говорять про те, що українство, хоч і дуже помалу та потрохи, розростаєть ся проте і захоплює ширші круги. Особливо се видно стає, коли порівнати теперішнє українське життя з недавнім ще минулим, коли все українство складалось з невеличких гуртків та окремих осіб, розкиданих по широких просторах цілої України, відокремлених і через те безсилах. Тепер є уже українське громадянство, мале ще й молоде, але оно є, гуртуєть ся — і оно повинно всі свої справи взяти у власні руки. За нас ніхто инший роботи не буде, нема на кого скинути нам роботу, ми самі і тільки ми повинні піклуватись. І пам'ятник Шевченкови і „Просьвіти“ і всі інші наші заходи лежать тільки на нас і від нас залежати-ме їхня доля.

Минулий рік показав, що громадянство наше може працювати коло своїх

справ. Треба тільки, щоб оно працювало більше та енергічніше і тоді й наслідки будуть красші, ніж були року 1908-го.

Ромул.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

„N. fr. Presse“ подала інформації президента посольської угорської палати Юста, яких уділив він по повероті з Відня до Будапешту одному з кореспондентів сего дневника. Юст не вручив цісареві проамитново письма, навіть не мав при собі записок, тому говорив всьо з пам'яті по угорски, бо німецької мови не знає на стільки, щоби ясно виразити ся. Монарх говорив на переміню по угорски і по німецьки і часто робив замітки підчас виводів Юста. Положенє ще не вияснило ся, бо рішенє ще не запало.

Після другої вісти з Будапешту в N. fr. Presse відповів цісар на виводи Юста, що бажає полагоди банкової справи в порозуміню з Австрією. Крім того доносить сеї дневник, що правительство і угорський сойм згодять ся вкінці на удержанє спільного банку, але подбають про те, щоби в новій організації спільного банку угорський характер інституції був і на він сильніше зазначений. І так хотять Мадяри, щоби було двоє губернаторів, оден у Відні, другий в Будапешті а над ними генеральний пубертатор. Дальше має бути двоє управляючих секретарів, оден у Відні, другий в Будапешті і генеральний секретар. Вкінці менші банкноти мають мати виключно угорський текст, незалежно від австрійських банкнотів, де головний текст буде німецький.

О парламентарнім положеню кружать найрізніші інформації. Кореспонденція „Centrum“ перечеить всяким поголокам о відроченю сесії а хр.-суспільна кореспонденція „Austria“ доносить, що бар. Бінерт внесе 3 лютого язиковий розпорядок в посольській палаті і від принятя єго буде залежати продовженє парламентарної сесії а навіть судьба кабінету. Коли посольська палата покаже ся неспосібною до праці, то парламентарна сесія буде замкнена на короткий час, щоби усунути всі наглі внесеня з дневногo порядку. А в случаю, коли би бар. Бінерт був приневолений уступити, то в кождім разі наслідником єго не буде кн. Гогенльоге, як се подало кілька дневників.

Комісія реформи регуляміню покінчила вчера генеральну розправу над внесенем Штайнвендера. П. Адлер підніс, що ходить лише о утрудненє злишної і легкодушної обструкції, позаяк обструкція є дозволена лише в разі загроженя жизненних справ якого народа. П. Штайнвендер висказав надію, що єго внесенє буде прийняте і легкодушна обструкція в парламенті стане на будуче виключеною.

Потім ухвалено перейти до подрібної розправи. Принято внесенє п. Пернерсторфера, поручити референтови, щоби опрацював також внесенє, що вийшли від комісії, і ті, котрі до 6. лютого вплинуть і предложив звіт о них в палаті.

Заграниця.

„Новое Время“ остро накинulo ся на болгарского короля Фердинанда: каже, що він веде політику, яка має на цілі відтягнути Болгарію від Росії і славянських справ та при тім називає єго австрійським князем на болгарським троні, що хоче повернути Болгарію в австро угорского трабанта. Ся політика змряє до сего, щоби ство-

рити таку пропасть між Росією а Болгарією, що остання мимохіть буде мусіла віддати свою судьбу в руки Австро-Угорщини.

Статя подана в часописи Den, органі сербської незалежної партії в Сераєві п. з.: „Серби і Бури“ зробила тут велике вражінє. Сказано там, що Бог хоронить Сербію і Чорногору перед нерозважними ділами, бо в противнім разі они зникли би вже давно з історичної видівні. Нема найменшого сумніву, що Серби в Босні і Герцоговині не повстануть проти свого нового володаря, що зарівно Росія і Англія, як Франція та Італія не мають зовсім охоти до війни, що навіть найбільше інтересована Туреччина мирно поалагодила справу Босни і Герцоговини. В разі війни з Австро-Угорщиною пошлїлоб багато славянської крові, а вкінці Сербія і Чорногора мусілиб улячи. Лучше огже погодити ся з доконаним фактом анексії, чим брати ся за нерозважні діла, які зашкодили би сербському народови взагалі, але не принесли би пожитку Сербам в Босні.

Також турецька часопись „Шурай Уммет“ накликує Сербію і Чорногору до порозуміння з Австро-Угорщиною. Між тим в Сербії ширить ся що раз то більше огірченє на скупштині. „Дневни Лист“ в статі „Зрадники народу“ погівнує Сербію з Византиєю і Польщею перед їх упадком. закидає скупштині, що замість дбати про народні інтереси, веде она боротьбу о міністерські крісла. Коли так дальше піде, то виборці порозганяють своїх послів. Французька часопись Temps, боронячи Францію перед несправедливими напастями деяких часописий, заявляє, що Сербі переняті тепер так аргантским патриотизмом, що обкидують грязію навіть своїх приятелів. Франція не відповідає за се, що своїми нерозважними ділами накоїла Сербія почавши від Сливниці, а скінчивши на королівськїм морді.

Як Чорногорцям перевернуло ся в голові свідчить факт, що угоду Австро-Угорщини з Туреччиною, в якій перша зобовязала ся навіть до грошевого відшкодованя, уважають они з а с л у г о ю Чорногори і Сербії, бо мовляв, Австро-Угорщина побоялася ся (!) в противнім разі війни з Сербією і Чорногорою!

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Покл вер. с. Петра; римо-кат.: Франца Сал. — В суботу: руско-кат.: Пр. Антонія Вел.; римо-кат.: Мартини.

— **П. Модест Менціньский,** оперовий артист, не виступить в найближшій понеділок — як кружляла чутка — в представленю рускої дружини театральної в міскім театрі, бо впрочім в драмі „Серед бурі“ нема для него ролі. Однак дирекція міського театру бажала дати нагоду Русинам прибувшим на конгрес почути свого славного земляка і заповіла на неділю оперу „Зигфрид“ а на второк „Аїду“. Тимчасом п. Менціньского постигло нещастє. На вторниковім представленю підчас представлення „Зигфрид“ п. Менціньский споткнувшись на сцені, дістав т. зв. „натягнення жил“ в кістці правої ноги. Після ореченя лікаря проф. Зембицкого п. Менціньский буде мусів перележати в ліжку 5 до 8 днів, а заповіджені єго виступи на ниві, на неділю і вторник дирекція театру мусіла відкликати.

— **Слушне домаганє.** До педагогічної ради першої єпархіяльної дівочої школи у Києві

Гр. Попов сими днями подав мотивовану записку, зазначивши в ній потребу завести в VII—VIII педагогічних класах школи науку української мови. З сих клас щороку виходить 45—60 єпархіялок з правами народної учительки і більшість з них іде в учительки на Україні. Але зустрівшись тут з особливостями місцевої мови людности, цілком не схожою на мову російську, они не можуть справляти свого завданя — провадити як слід освіту українських дітей. Кожному педагогові се очевидно, — доводить автор записки, — що освіта повинна виходити виключно з живої мови і тільки при сій умові она стане засобом розвитку дитячої душі, знайомої насамперед з язиком матери. Що се так, доводить перш усе сучасна наукова психологія мови, для якої мова є не тільки „средство мышлення“ але і орган, що витворює думку. Далі, ще в 60-х рр. XIX столітя такі велитні, як Ужвинський, Драгоманов і бар. Корф рішуче висловились за початкову освіту українських дітей на їх рідній мові; визнав се і св. синод, дозволявши виклади української мови по деяких школах на Поділю, а також надруковавши на сій мові святе письмо. А одна з київських церковних печатень ще в XVIII столітю прохала дозволу печатати українські букварі, бо російських віхто не замовляв. Навівши ще декілька прикладів з життя західно-європейських народних шкіл і з власних спостережень, д. Попов вимагає від педагогічної шкільної ради, завівши науку української мови в педагогічних класах єпархіяльної школи, дати Україні справжних народних учительок.

Так, в загальних приблизних рисах пише в своїй записці д. Попов. Ще не відомо, як саме постановить ся до неї педагогічна рада. Але слушність такої записки не можна не признати.

Х. Майстренко. („Рада“).

— **З київської „Просьвіти“.** Рада „Просьвіти“ одностайно постановила вислати делегата від київської „Просьвіти“ на просьвітно-економічний конгрес, що скликає львівська „Просьвіта“. Делегат має подати звіт про діяльність київської „Просьвіти“, а крім того єму будуть дані і інші порученя від Ради тов-а. — Скарбник тов-а „Просьвіти“ повідомив раду, що на пам'ятник Т. Шевченкови до кази тов-а вплинуло за у весь час більше тисячі карб. Постановлено передати тисячу карб. в київську городську управу. — Дня 25. д. Барвіньский читав оповіданя Ол. Стороженка „Вуси“ та оповіданє Гр. Квітки-Основьяненка „Перекотиполе“. Д. Ромінський читав поему Т. Шевченка „Москалева Криниця“ та оповіданя Марка Вовчка „Сон“. — В понеділок 27. січня відбули ся збори шкільно-лекційної комісії „Просьвіти“.

— **З Подільської „Просьвіти“.** Дня 25. січня рокові загальні збори подільської „Просьвіти“, обговорювано між иншим заснованє при „Просьвіті“ секції виданя і ширеня книжок релігійно-єтичного змісту.

— **У миколаївській „Просьвіті“,** при участі д. Кремньова (Местергазі) на різдвяні свята виставлено „Сто тисяч“ Карпенко-Карого, „Шельменко деньщик“ Квітки-Основьяненка, „Запорожець за Дунаєм“ Гулака-Артемовского, „Як ковбаса та чарка, то минеть ся й сварка“ Старицкого і літерат.-муз. відділ, „Наймичка“ Карпенка-Карого, 2 дія „Катерини“ Аркаса і літерат.-муз. відділ і знов „Запорожець за Дунаєм“.

— **Католицизм в Англії** і в англійських областях зробив в останнім році великі поступи, коли порівнати число католиків з 1908. р. з попередніми літами. В минулім році було в Вел. Британії 2,310.000, в азіатицких посілостях 2,810.000, в Австралії і на Новій Зеландії 1.093.000, а в усіх англійських посілостях 12,052.000 католиків.

— **Велике землетрясенє,** яке занотували сейсмографи в суботу, остає доси тайною. Ні звідки єго ще не зголошено. Навістило оно мабуть простори не заселені культурними народами. З обчислень астрономічних обсерваторий виходило би, що землетрясенє було на Кавказі, але звідтам доносять, що там було спокійно. В кождім разі землетрясенє було десь в Азії. Східні береги Азії потерпіли

того дня від великої філі Тихого океану, яка заливши береги, змела з лиця землі цілі села і наробила величезної шкоди.

— **На політехніках в Австрії** вписало ся в сїм півроці разом 9.185 студентів, се: у віденській політехніці 2.962 слухачів, чеській в Празі 2.813, німецькій в Празі 980, у Львові 1.366, в Градци 645, а в чеській в Берні 419.

— **Полуботківці.** Бюро що до відшуканя спадщини по гетьманови Полуботку, як повідомляє „Полт. Гол.“, розсилає тепер усім спадкоємцям повідомленя про доходи й видатки зібраних на відшуканє грошей. Усього спадкоємців записало ся поперех 700, котрі зложили 7.360 карб. Видано з того 3.772 карб. 42 коп. 47%; таким чином тепер спадкоємцям треба вернути всього по 53 коп. на кождий зложений карбованець. Найбільші видатки зроблено на мандрівку д. Пржевальского до Лондону, — се є 2.400 карб. Спадкоємців зголосило ся було значно більше, але членську вкладку брали тільки від тих, що довели своє право на гетьманську спадщину.

— **Виправа жєнщини до Африки.** До Лондону доносять, що з Канштату виїхала на двяч Англичанка Кароліна Мансфільд в наукову подорож по Африці. Найперше звидить она Родезію, потім водопад Вікторії, озеро Танганьїка, Вікторія-Ніасса і полудневий Судан, де має стрітити ся з теперішнім президентом Зєд. Держав Рузвельтом, який також виберав ся до Африки.

— **Холера в Петербурзі** знова прибрала широкі розміри. В листопаді і грудні м. р. було денно по 10 до 15 випадків холери. Тепер є їх по 40 до 60. Причиною є пиятика підчас свята а також вода з керниць. Петербург не має ще водопроводів і каналізацій, хоч є царською резиденцією і має претенсії до цивілізованого свята. В йорданські свята санітарні власти в порозуміню з духовними властями зарядили, що вода до свята чєнє мусить бути переварена. Був вправді великий опір проти свята чєнє перевареної води, але жандармерія і військо були би инакше не допустили до водосвятя. Тим чином спинено ще більше розширенє холери в Петербурзі.

— **Спадщина Рєждєствєньского.** По адміралі Рєждєствєньскім лишило ся багато паперів та документів, які мають велику історичну вагу до освітленя російсько-япанської морської війни. Крім того покійний адмірал зладив був докладний опис походу другої тихоокеанської ескадри та обставин, серед яких вираджено ту ескадру в похід. Спадкоємці Рєждєствєньского хотять віддати папери та документи в публичну бібліотеку, а опис походу видати окремою книжкою, бо така була воля покійного. В згаданім описі хотів Рєждєствєньский доказати, що за погіблє ескадри не можна ніяк винувати воєнків, бо они були висше всякої похвали. Ескадра знала, що їде на певну смерть. Знали про се й інші люди, які післали ескадру у бій. Найбільше мав покійний написати про непорядки в морскім міністерстві, через які саме й загинули російські кораблі на війні з Япанцями. На сей опис дивив ся Рєждєствєньский як на ціль свого житя.

— **Хоробливий дар пророчтва.** Лікарські круги в Італії займають ся живо справою хоробливого пророчтва, яке представив др. Карті, оден з найповажніших лікарів в Римі, науковій академії в отсей спосіб: Одна пані була недужа від кількох місяців на нервову хоробу і вже дня 2. грудня предсказала катастрофу в Месині і Калябрії. Свому лікарєви др. Карті вручила она лист з просьбою подати єго королеви. В тім листі благала короля, аби змилосердив ся над Месинією і казав єї опорожнити, бо Месинцям грозить страшна катастрофа дня 18. або 28. грудня. Лікар знаячи, що має до діла з нервово хорою особою, сховав лист, а хорій сказав, що лист доручено королеви. В кілька днів потім хора попала знова в напад гістерії і з плачем питала лікаря, чи Месину опорожнено. До сего однак лікар не привязував ніякої ваги. Ніч на 18. грудня була для хорої страшна, а так само ніч на день 28. грудня перевела хора в напад гістерії. Аж дня 28. грудня хора успоко-

ла ся. Тої ночі саме стала ся катастрофа в Месині. Лікар передав аж тоді лист хорої королеви, а лікарі заняли ся розслідуванням сеї справи, якою король також заінтересував ся.

— **Дрібні вісти.** В Перемишлі застрілив ся Жигмонт князь Скірмунт, співробітник Gazet-i Narodow-oi зі Львова, в якій провадив відділ руских справ. Жив 42 літ. Житє відобрав собі, як пише в листі, зі страху перед манією переслідування. — Німецький «буммель» в Празі на Перекопах буде мусів устати, бо після ухвали господарської комісії міської ради зривано там вчєра хідник для уложеня електр. каблів. Німці уважають се за провокацію.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Перемишлі.** (Сала Народного дому. Початок 7^{1/2} вечєром).

В суботу 30. с. м. «Фавст» опера в 5 діях Гунода.

В неділю 31. с. м. «Сватанє на Гончарівці» народна оперетка в 3 діях Гр. Квітки-Основ'яненка.

— **З львівського „Сокола“.** Хори львівського „Сокола“ зібрани днє 18. і 19. сїчня 1909 на прапор зі щєдрівки 242 К 07 с. За сї датки складає Товариство „Сокол“ всім Вп. Добродіям щирю подяку, а поки ще прапор віддамо до роботи, вложено сї гроші на щадничу книжочку ч. 2392 в „Кравім Союзі кредит.“ у Львові. Доси зібраних грошей на прапор 542 К 7 с і з тим ми приступаємо до роботи прапора. Маємо надію ще сєго року обходити торжественне сьвято єго посьвяченя. Прапор наш о много бїльше коштувати ме, нїж зібрані на него фонди, але ми сподїємо ся, що наша суспїльнїсть поспїшить нам з помочию і зволить прислати жертви або до Товариства „Сокол“ ул. Руска ч. 20. або прямо до „Союза“ на згадану книжочку. — *Від комісії прапорної.*

— **Інтернат ім. св. Атаназія,** удержуваний Товариством: „Інститут Неп. Зачатія Преч. Д. Марї в Станиславіві“, оголошує отсим, що з початком другого курсу може прийяти еще кількох учеників гімназїальних. У веїх справах упрашає ся звертати до настоятеля тогож Інтернату в Станиславіві, Липова улица ч. 83. — *о. Іван Луцик,* настоятель Інтернату.

— **З залїзниць.** Істнуєчє від року 1906 в Самборі мїйске бюро продажі бїлетів звинєно з днєм 1. сїчня с. р. задля дуже слабї фреквенції.

Посмертні оповїстки.

— Катерина з Курганевичів Велигорска упокоїла ся днє 26. грудня м. р. в 78 році свого житя. Бл. п. Катерина, се образ правдивї невісти християнської, вірна і любяча суруга і печалива і любяча мати своїх дітей. Сама будучи глибоко релїгїйна, старала ся і в діти свої вщєпити набожнїсть. Якби в заплату за то дочекала ся видїти діти свої виведені в люди і на своїх стєновищах; з чотвєрох синїв два є сьвящениками, іменно о. Іван Велигорський душпастирем в Minersville в Пенсильванї, а о. Матей Велигорський, в Рошневї в Товмаччївї). Тлінні останки покійної вложено в землю днє 28. грудня м. р.; в похоронї взяв участь Всч. о. Георгїй Жовкевич, парох в Сєрафїнцях, о. совїтник Николай Котлярчук, парох Городенки і о. Андрей Стрїльчик, сотрудник з Городенки. Покійна тїшила ся великим почитанєм і довірєм в своїм родимім селї Сєрафїнцях, тож і великий здвиг народа відпроваджував єї на місце вїчного супочїнку. В. й п.!

Телеграми

в днє 28. сїчня.

Рим. В Реджіо ді Калабрія розпочало ся від вчєра урядованє в публичних урядах.

В Месинї відчутю вчєра новє землетрясенє, яке тривало 3 секунди.

Париж. Абїсїнський цїсар Менелїк є смертельно хорїй. В разї єго смертї Европейцям перебуваючим в Абїсїнї грозить велике небезпечєнство.

Царгород. Султан перестудив ся і нездужав, тому відкликано послуханя для амбасадорів.

Солунь. Ватажки Санданський і Панїца гуртують новї розбїшацкі ватаги.

Відень. Управитель мїністерства скарбу має внести в парламентї проєкт на підвищенє снадкового податку, котрий буде прогресивним податком.

НА ДІС ЛАНЕ

Надіслано нам з просьбою о помїщенє отсе

Поясненє

в справї намїрєних засновин двох фабрик цукру в Галичинї а іменно в Тарновї і в Станиславіві.

Ми постановили вибудувати і пустити в рух двї фабрики цукру а іменно в Тарновї і в Станиславіві. В тїй цїли заснували ми Товариство з обмеженою порукою і удїлами по 20 К. Кождий складаючий удїл 20 К має право і принєволенїй побарати 100 кїлограмів цукру по цїні 68 сотиків за кїльо netto або 66 сот. за кїльо brutto loco фабрика. Позаяк нинїшня цїна цукру в гуртовїй торгівлї виносить 76 сот. за кїльо brutto, протє зиск від найнїзшого удїлу виносить 10 К. Купець котрий замовить тепєр цукор і зложить задатку по 2000 К від вагона, дістане від 1. жовтня 1909 всї роди цукру а то в головах, в мучцї і в кїстках по 70 сот. за кїльо netto (товар prima) хоч не є членом Товариства. Поруку достави станєвити буде кавцїя одного мїліона корон, яку вложено в Галицкїй Щадницї у Львові. Доси зголосило ся бїльш 100 членів з удїлами до двох мїліонів корон. Конституцї збори удїловцїв відбудуть ся у Львові днє 31. сїчня 1909 о год. 9 їй рано в салї Педаг. Товариства.

Зголошеня на членів і замови на цукор приймають інж. Лужецкий у Львові, площа Бєрнадинська. Тепєр треба лише зголошувати і замовляти але грошей не посилати. Нашє товариство має гуманїтарнї цїли і ані правитєльство ані картель фабрикантїв цукру шкодити єму абсолютно не може, бо скїлькїсть цукру, яка має бути вироблена, не є законом обмежена і кождому вільно виробляти цукор а удїловцї обовязанї купувати цукор по означєній з гори цїні. То само відносить ся до купцїв.

Цїлу скїлькїсть цукру, якої купець річно потребує, має бути з гори замовлена і задаткована. Замовленя на цукор будуть приймаїні лише до кїнця лютого 1909. Пізнїйшї замовленя не будуть узглядненї з тої найпростїшої причиня, що лише стїлько виробимо цукру, скїлько буде замовлено. Таке поступованє є конечно з огляду на картель. Тим способом поступаючи, дамо заробок соткам тисячїв робїтників при управї бураків, дамо дешєвий цукор консумцїям, сотворимо великий промисл в Галичинї а нїкого не наразимо на страхи. Всї часописи красєй просимо о умїщенє сєго вясненя, бо оно обходить загал. Кожда родина споживає середньо річно 100 кїльо цукру і видає на се 86 К в подрїбнїй торгівлї, а у нас буде мала той сам цукор за 66 корон.

Інж. Михайл Лужецкий, Др. Рогольський, Інж. Левичкий.

Статут переглядати і заяви підписувати можна крім у нас ще у адвокатів і інженерів: Чарвський — Краків, ул. Гарбарска ч. 7, Стирна — печатя Тарнів, Данец — Ряшів, Гольдберг — Львів, ул. Валова ч. 23, Шльос — Станиславів, Равх — Тернопіль, Кобляньський — Коломия.

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського, Лисєнка від 6—200 К. Фїгурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокїльскї і козацкі, альбоми, перфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперцї рїжного рода поручають. — *Склади „Сокїльського Базару“ у Львові і Стрию.*

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках торговлях і крамницях лише тутюх і паперцїв з першої галицко-рускої фабрики Євгена Бїльнського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову цєркви в Сеняві, 10% на школи і бурситов. педагогїчного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держїм ся покликю:

Свїй до свого!

Др. К. Леваховський

Львів, пл. Талицка 7. (наг Цєхтраль. кабархєю).

Витяганє, пльомбованє, вставлюванє зубів без болю.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшнїй у Львові.
Нова сензацийна програма
від 16. до 31. сїчня 1908.

Щоденно о 8. год. вечєр представленє. В недїлі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечєром. Що пятницї High-Life представленє. Бїлєти вчаснїйше можна набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Розклад залїзничих поїздів
важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечєр	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшєва	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновєць	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновєць	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамчє:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	12:54	—	8:34
Винник	7:51	—	12:54	3:44	8:34
Зі Львова відходять до					
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшєва	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновєць	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновєць	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:08	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамчє:					
До Підволочиск	6:35	11:02	2:31	8:08	11:32
Бродів	6:35	11:02	2:31	8:08	—
Курович	—	8:53	—	4:41	—
Винник	5:47	8:53	2:01	4:41	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим друком — Поїзди їдучї лише в недїлі означєні ї.

